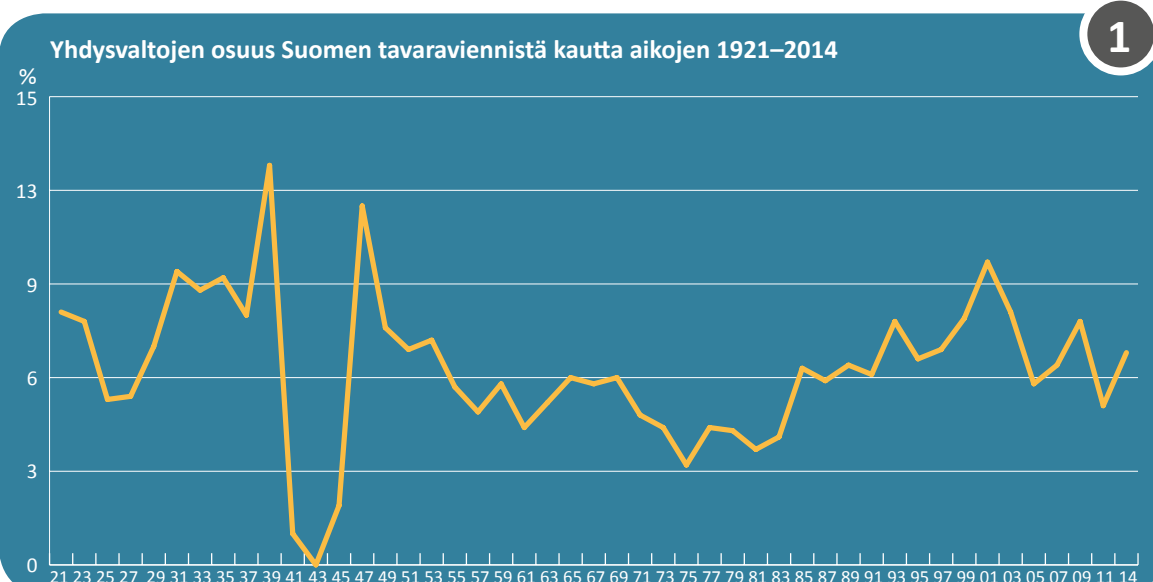

Suomi ja Yhdysvallat kauppakumppaneina – jo vuodesta 1919

Yhdysvaltojen osuus Suomen tavaraviennistä kautta aikojen

Nykytilanne – liiketoimintaa kahdella mantereella

Suomalaisten tavaroiden viennin arvo vuonna 2014

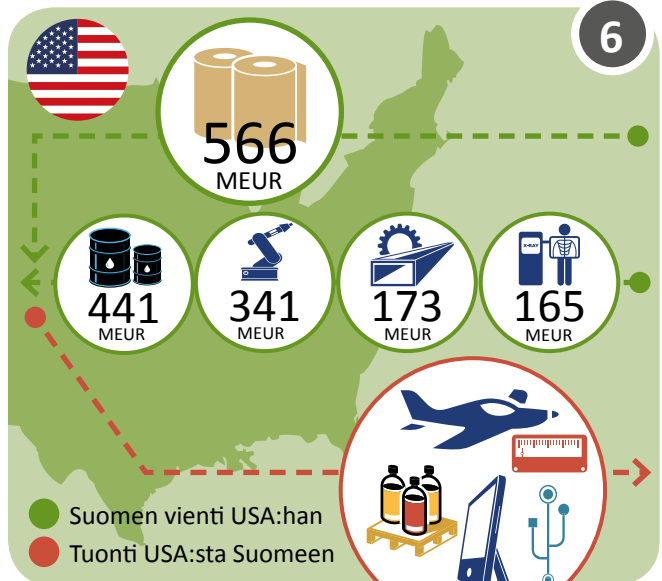
Suomalainen osaaminen ja julkiset hankinnat

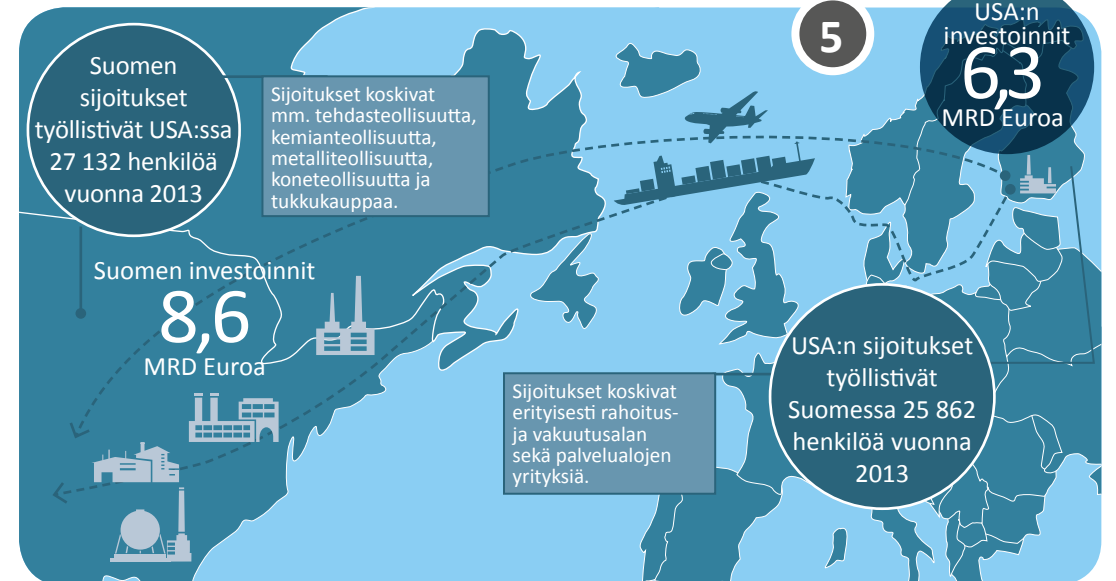
Pienten ja keski suurten yritysten rooli kaupankäynnissä

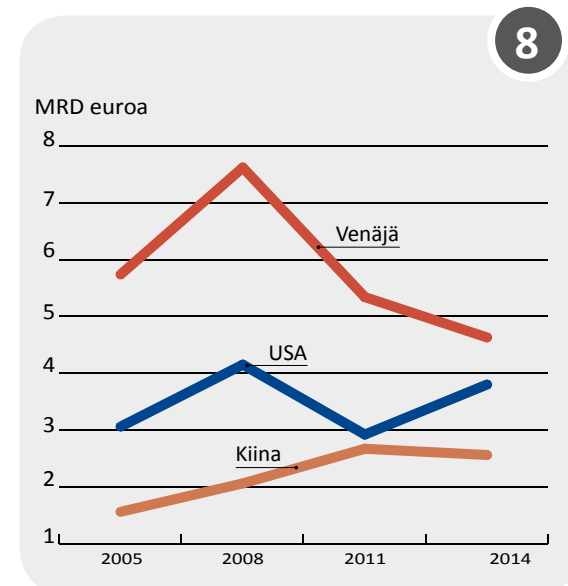
Mitä Yhdysvaltoihin viedään ja mitä sieltä tuodaan?

Investoinnit ja työllisyys

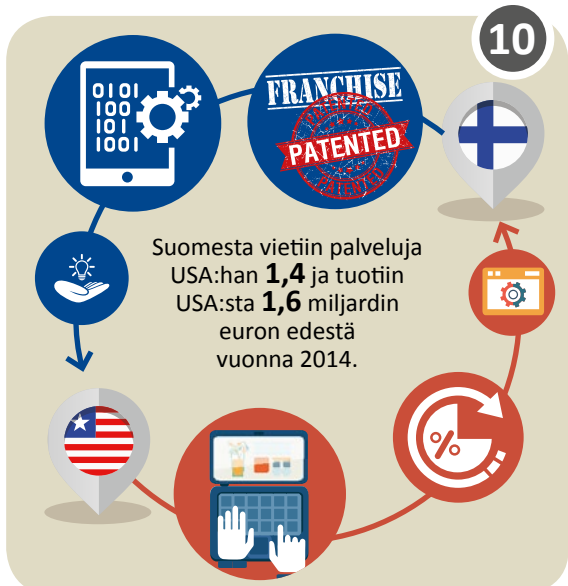
Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin Top 3

Turha sääntely

Palvelut

1 Yhdysvaltojen osuus Suomen tavaraviennistä kautta aikojen

Vuonna 1882, autonomian aikana Venäjän New Yorkin pääkonsulaattiin perustettiin suomalaisen siirtolaistulkin virka. Virkatehtävänä oli huolehtia siirtolaisasioiden lisäksi Suomen tärkeimpien viejien eli tervan- ja vointuottajien eduista. Yhdysvallat tunnusti Suomen itsenäisyyden 7.5.1919 ulkoministeri Holstille osoitetussa kirjeessä. Diplomaattisuhteet solmittiin vajaat kolme viikkoa tämän jälkeen 27.5. Suomi ja Yhdysvallat solmivat jo 1920- ja 1930-luvuilla useita sopimuksia koskien kauppaa, velkaa sekä välimies- ja sovittelumenettelyä ja lähentyivät muutenkin talouden ja kulttuurin saralla. Yhdysvallat on vuoden 2014 tilastojen mukaan Suomen viennin kannalta neljännessä sijalla Saksan, Ruotsin ja Venäjän jälkeen. Sen roolin odotetaan kasvavan yhä.

2 Suomalainen osaaminen ja julkiset hankinnat

Suomalaisella laivanrakennusteknologialla on pitkät perinteet. Talvimerenkulun mahdollistanut arktinen osaaminen ja ympäristöystävällinen teknologia ovat mahdollistaneet ympärivuotisen ja vähäpäästöisen laivaliikenteen. Laivanrakennuksen huipputaiteen rinnalle on noussut myös suomalainen innovatiivisuus cleantech-alalla. Yhdysvallat on energiankulutuksessa maailman kärjessä ja julkisten hankintojen markkinoiden avautuminen myös osavaltio- ja paikallistasolla helpottaisi suomalaisen huipputaiteen viennin Yhdysvaltoihin.

3 Pienten ja keski suurten yritysten rooli kaupankäynnissä

Suomessa oli Tilastokeskuksen arvion mukaan 282 635 yritystä vuonna 2013. Suomalaisista yrityksistä 99% on pieniä ja keski suurta yrityksiä? Pk-yrityksen käsite kattaa kaikki alle 250 henkilöä työllistävät yritykset, joiden liikevaihto on alle € 50 miljoonaa. Suomessa yritysten 393 miljardin euron liikevaihdosta yli puolet syntyy pk-yrityksissä ja sektorin osuus Suomen BKT:sta on yli 40 prosenttia. Tästä huolimatta pk-yritysten osuus tavaroiden ulkomaanviennistä Yhdysvaltoihin oli vain 8,7% vuonna 2014.

Pk-yritykset kohtaavat huomattavia kaupanesteitä pyrkiesään Yhdysvaltojen markkinoille. Näistä merkittävimmät ovat tullien ulkopuoliset esteet, kuten tekniset määräykset ja standardit, kotimaisten tuotteiden suosiminen sekä tiedonsaannin vaikeus. Pk-yritykset ovat rajallisten resurssien vuoksi epäsuotuisammassa asemassa markkinoillepääsyn suhteen suuriin yrityksiin verrattuna.

4 Nykytilanne – liiketoimintaa kahdella mantereella

Vuonna 2012 Yhdysvalloissa toimi 228 suomalaista tytäryhtiötä. Näiden liikevaihdoksi arvioitiin 14 miljardia euroa, mikä on suurempi kuin suomalaisten tytäryhtiöiden liikevaihto missään muussa EU:n ulkopuolisessa maassa. Vuonna 2014 yli 2000 suomalaista yritystä vei tavaroita Yhdysvaltoihin.

5 Investoinnit ja työllisyys

Yhdysvaltojen yli 6 miljardin euron epäsuorilla sijoituksilla Suomeen työllistettiin arviolta 25 862 henkilöä vuonna 2013. Epäsuoralla sijoituksella tarkoitetaan sitä, että yhdysvaltalainen yritys on esimerkiksi Ruotsissa toimivan tytäryhtiönsä kautta sijoittanut Suomeen. Suomen vajaan 9 miljardin euron sijoituksilla Yhdysvaltoihin työllistettiin arviolta yli 27 000 henkeä. Suomalaiset sijoittajat tekivät Yhdysvaltoihin (€ 8,6 mrd) yli kaksi kertaa enemmän suoria sijoituksia kuin Saksaan (€ 4,1 mrd) ja yli kolme kertaa enemmän kuin Venäjälle (€ 2,8 mrd) vuonna 2013.

6 Mitä Yhdysvaltoihin viedään ja mitä sieltä tuodaan?

Paperi ja pahvi pitävät kärkisijaa Suomen suosituimpien vientituotteiden osalta Yhdysvalloissa. Kakkossijaa pitävä kivennäisöljytuoteita käytetään mm. eräissä kosmetiikkatuotteissa sekä teollisuudenaloilla käytettävissä laitteissa, esimerkiksi jäähdynnesteenä. Lääkintäkojeisiin ja laitteisiin sekä sähkölääkintä- ja röntgenlaitteisiin luetaan esimerkiksi valvontalaitteet, röntgen ja radiologist laitteet, lääkintäkalusteet sekä kirurgiset instrumentit. Suomi on yksi harvoista maista, jotka vievät huomattavasti enemmän terveysteknologian alaan kuuluvia kohteita ja laitteita kuin tuovat. Suomessa on perinteisesti ollut vahva metalliteollisuus, ja tämä näkyy myös viennissä Yhdysvaltoihin rauta, teräs ja alumiinirakenteiden osalta. Yhdysvalloista Suomeen tuodaan puolestaan ilma-aluksia ja niiden osia, kemiallisia tuotteita, kohteita ja mittareita sekä multimedia- ja ATK-laitteita.

7 Suomalaisten tavaroiden viennin arvo vuonna 2014

Suomalaisia tuotteita vietiin Yhdysvaltoihin € 3,8 miljardin arvosta vuonna 2014. Tuonnin arvo samana vuonna oli € 2,2 miljardia. Sekä vienti että tuonti työllistävät lukuisia työntekijöitä molemmilla mantereilla. Teknologiateollisuus onkin arvioinut vientiteollisuuden työllistävän yli 20 000 nuorta pelkästään kesällä 2015.

8 Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin Top 3

Suomen tavaravienti EU:n ulkopuolisiin maihin on perinteisesti keskittynyt Venäjään. Yhdysvallat ohitti Venäjän Suomen tavaraviennissä ensimmäistä kertaa vuonna 1991. Tultaessa 1990-luvun puoliväliin Yhdysvallat oli lunastanut paikkansa tilastoissa pysyvänä haastajana. Vuoden 2008 finanssikriisi näyttää jättäneen loven Suomen ulkomaankauppaan – Yhdysvallat on kuitenkin onnistunut saavuttamaan lamaa edeltäneen osuutensa Suomen tavaraviennissä. Vuonna 2014 Venäjä kattoi 8,3%, Yhdysvallat 6,8% ja Kiina 4,6% Suomen tavaraviennistä kolmansiin maihin.

9 Turha sääntely

Case: Suomessa öljypolttimen valmistavan pk-yrityksen tulee testata tuotteensa erikseen sekä EU:n että Yhdysvaltojen markkinoille. Testausvaatimukset ovat kuitenkin vastaavanlaiset. Kaksinkertainen testaus aiheuttaa pk-yritykselle kuluja, jotka ovat jopa 10–15 prosenttia polttimen hinnasta. Kaksinkertainen testaus ei kuitenkaan lisää tuoteturvallisuutta. Tällaisten päällekkäisten vaatimusten poistaminen tapauksissa, joissa suojatase ei laske, helpottaisi kaupankäyntiä ja alentaisi kustannuksia.

10 Palvelut

Suomen merkittävimmät kauppakumppanit palvelujen viennissä vuonna 2014 olivat Ruotsi, Yhdysvallat ja Saksa. Palvelujen ulkomaankaupan ylijäämä kokonaisuudessaan vuonna 2014 kasvoi yli 10% edelliseen vuoteen verrattuna. Palvelujen viennissä merkittävimmässä asemassa ovat tietotekniikkapalvelut, käyttöalensisit sekä projektoimittukset. Palvelujen tuonnissa korostuvat erityisesti tutkimus- ja kehittämispalvelut sekä tietotekniikkapalvelut.

Lähteet: Tulli, Tilastokeskus, Tekes, Hamilton D. & Quinlan P., The Transatlantic Economy 2015: Annual Survey of Jobs, Trade and Investment between the United States and Europe (Washington DC: Center for Transatlantic Relations), 2015, Teknologiateollisuus ry.